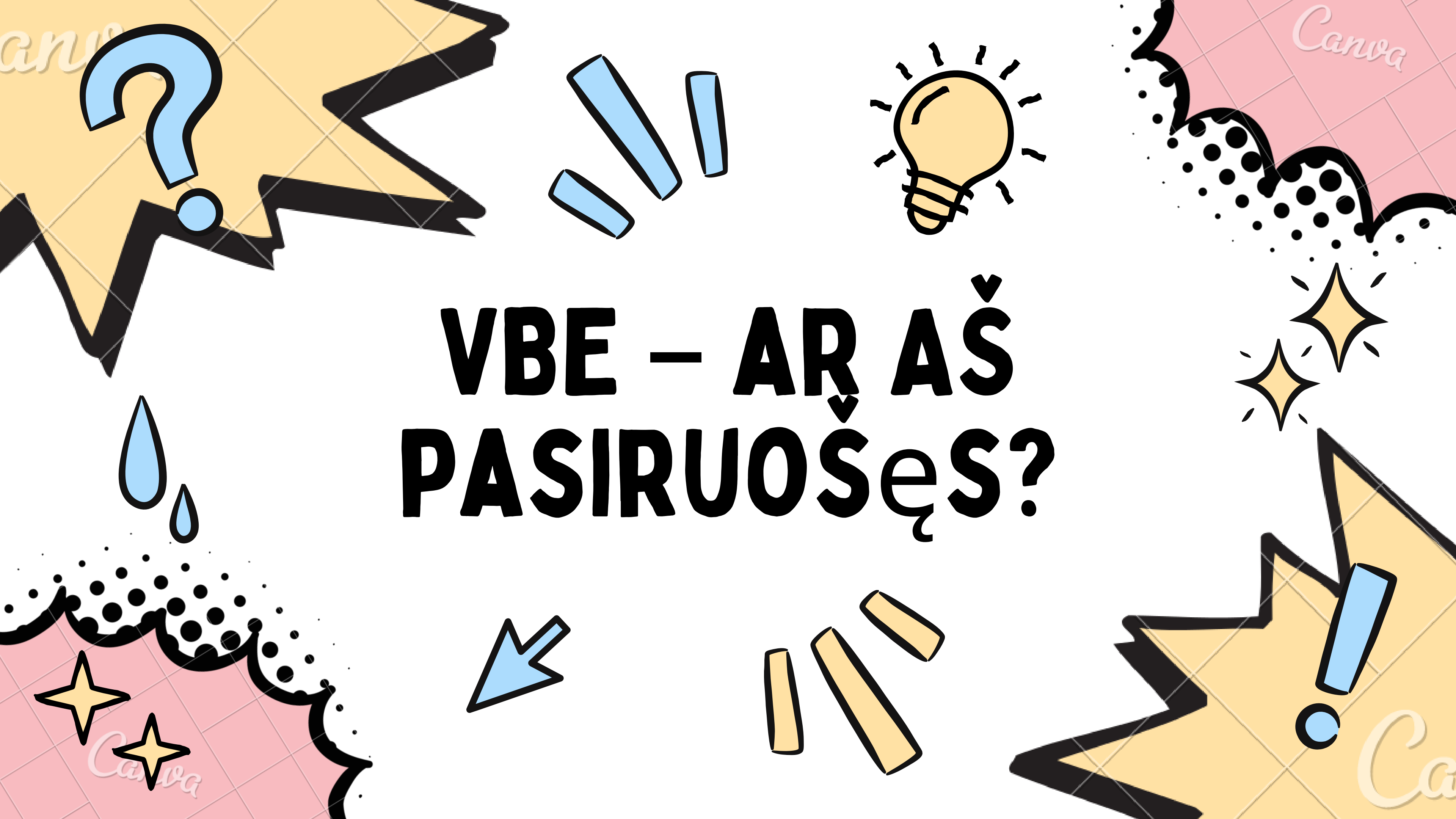

VBE – AR AŠ PASIRUOŠĘS?

**Rašyk dėstymo pastraipą
lengvai:**

**8 žingsniai ir sakiniai tiltai.
Žodžiai raktai.
Kontekstai.**

KLAIŲ ŽYMĖJIMAS PER BRANDOS EGZAMINUS

Žymėjimas	KL tipas	Komentaras
arg	I. Turinio klaidos	Argumentavimo trūkumas (samprotavimo turinio trūkumas)
int		Klaidų interpretavimo trūkumas
F₁		Fakto klaida (teksto pobūdis, žanras, meninės priemonės klaidingas įvardijimas ir t.t.)
F₂		Konteksto / privalomo autoriaus kūrinio ir konteksto fakto klaida
f		Mažoji fakto klaida, nesuakcinanti argumento / interpretacijos pagrįstumo
S		Ralinio struktūros trūkumai
i	II. Kalbos taisyklų pažeidimo klaidos	Raišybės klaida
v		Skryybės klaida
gr		Gramatikos, žodyno klaidos: morfologijos, linkučių ir priešlinkučių vartojimo, sakinių dalių ir sakinių jungimo klaidos
st	III. Rašiklos klaidos	Stiliaus, logikos klaidos Logikos trūkumai Tikslumo trūkumai Aiškumo trūkumai Glaustumo trūkumai
ak	Akies klaida. 3 akies klaidos – viena raštingumo klaida.	

TEISYBĖ/MELAS

- VBE 500 žodžių yra riba.
- VBE galiu remtis bet kuo.
- VBE tik 20 procentų sudaro raštingumas.
- VBE rašysiu 4 valandas.
- VBE turėsiu galimybę naudotis literatūra.

Apverstas namas 😊 - Jūsų rašinys

IŽANGA –PAMATAS

Temos pristatymas

Problemos įvardinimas (klausimas arba teiginys)

Atramos

DĖSTYMO PASTRAIPA

CHRONOLOGINĖ LOGIKA

8 žingsnių logika 😊

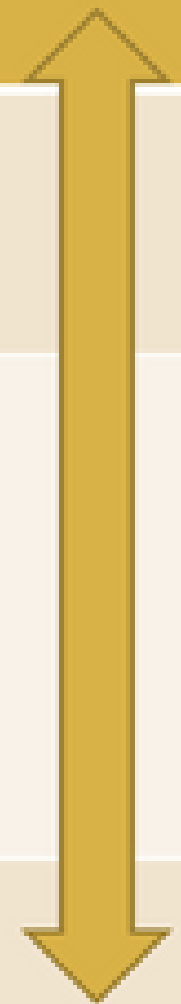
DĖSTYMO PASTRAIPA

CHRONOLOGINĖ LOGIKA

8 žingsnių logika 😊

PABAIGA – stogas ir pagražinimai 😊

Apibendrinimas ir įtvirtinimas

Žodžiai raktai..

Supraskite
teisingai

Neinterpretuokite

Matykite KITUS
temos žodžius...

Galvokite apie
atramas...

Apie **kalbą** ir tautą rašė...
Ypatinga teksto **kalba**...

Žodžiai raktai – ankstesnių metų patirtys. Samprotavimo rašinio temos

Kaip keičiasi inteligento vaidmuo visuomenėje? (Vincas Kudirka, Juozas Aputis, Jurgis Kunčinas)

Ką gali juokas?(Jurgis Savickis, Balys Sruoga, Marius Ivaškevičius)

Kam žmogui duota vaizduotė? (Maironis, Henrikas Radauskas, Marius Ivaškevičius)

Kaip suprantamas vyriškumas?(Jonas Radvanas, Vincas Krėvė, Jurgis Kunčinas)

Kas žmogui teikia ramybę?(Antanas Baranauskas, Juozas Tumas-Vaižgantas, Jonas Aistis)

Kodėl žmogui svarbi jo kilmė?(Jonas Radvanas, Šatrijos Ragana, Česlovas Milošas)

Ką gali pakeisti vienas žmogus?(Bronius Krivickas, Marius Ivaškevičius)

Svarbiau mylėti ar būti mylimam? (Juozas Tumas-Vaižgantas, Vincas Krėvė)

Ar klaidos padeda tobulėti? (Jonas Biliūnas, Marius Katiliškis)

Ar kvaileliai būtina kvaili?(Marcelijus Martinaitis, Marius Ivaškevičius)

Prarastos tėvynės ilgesys Lietuvos literatūroje (Salomėja Nėris, Antanas Škėma, Česlovas Milošas)

Kasdienybės grožio pajauta lietuvių literatūroje (Kristijonas Donelaitis, Juozas Tumas-Vaižgantas, Judita Vaičiūnaitė)

Dvaras lietuvių literatūroje (Kristijonas Donelaitis, Šatrijos Ragana, Vincas Mykolaitis-Putinas)

Gaivališka prigimtis lietuvių literatūroje (Juozas Tumas-Vaižgantas, Marius Katiliškis, Sigitas Geda)

Požiūris į visuomenės paribio žmogų lietuvių literatūroje (Jonas Biliūnas, Jurgis Savickis, Marcelijus Martinaitis)

Vilnius lietuvių literatūroje (Maironis, Judita Vaičiūnaitė, Jurgis Kunčinas)

Gyvybės vertė literatūroje (Balys Sruoga, Sigitas Geda)

Susvetimėjimo problema literatūroje (Antanas Škėma, Jurgis Kunčinas)

Motinos paveikslas literatūroje (Šatrijos Ragana, Jurgis Savickis)

Kelionės prasmės literatūroje (Adomas Mickevičius, Juozas Aputis)

Įžangoje vertintojui jau aišku, ar supratote temą...

Kelionės **prasmės** literatūroje

Kelionės motyvas literatūroje ryškus jau nuo Antikos–Homero kūrinį „Odisėja“ galima traktuoti kaip aprašytą pirmąją kelionę, kurios tikslas–gimtoji Itakė. Lietuvių literatūroje išryškėja kiek kitokios kelionių prasmės. V. Mačernis brandžiausiame kūrinyje „Metai“* vaizdavo einantį lyrinį subjektą, siekiantį išsiaiškinti egzistencinius klausimus. Taip pat V. Mykolaičio-Putino globojamos „Šatrijos“ meno kuopos dalyvio B. Krivicko poezijoje atskleidžiama gyvenimo kelionė, įprasminanti skaudų aukojimąsi tėvynei.

KAIP KELIONES VAIZDUOJA/SUPRANTA LIETUVIŲ RAŠYTOJAI?

*Aiškus kultūrinis-
literatūrinis kontekstas*

Aiškios atramos

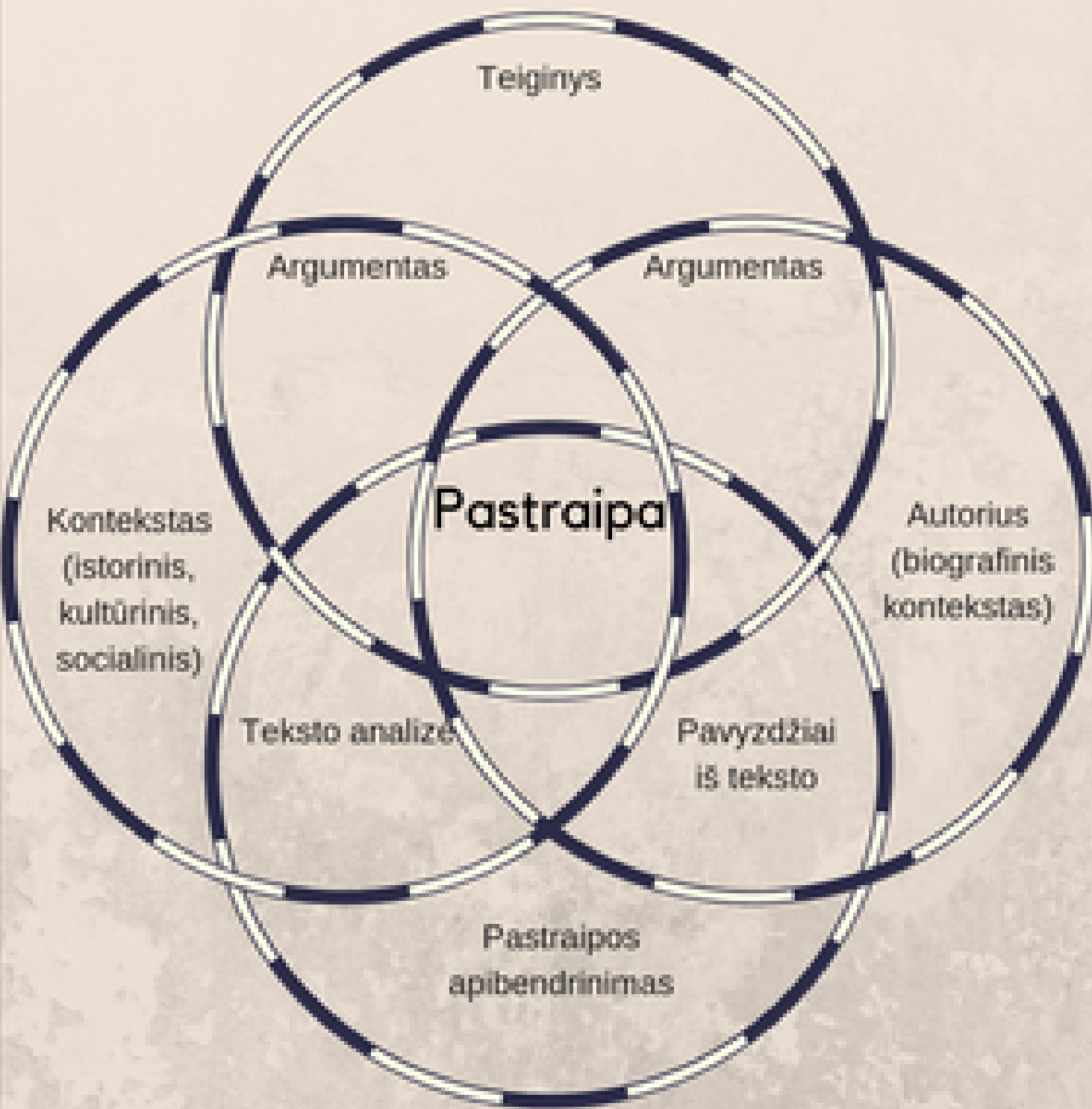
Aiškios kryptys

Pabaiga

Kelionės prasmės literatūroje

Taigi, literatūroje dažniausiai vaizduojamas kelionės, įgaunančios prasmes, susijusias su individo egzistencijos tikslu. V. Mačernio sonetų cikle „Metai“* atskleidžiama klajonė, kurios esmė yra **pasaulio pažinimas**. B. Krivicko, poeto, gyvenimą suvokusio kaip pareigos tėvynei atlikimą, kūryboje atskleidžiama kelionės **prasmė esti gyvybės auka tautos labui**.

PASTRAIPOS STRUKTŪRA

Šventės reikšmės literatūroje

Praėjusio šimtmečio pirmos pusės rašytojo Balio Sruogos memuariniame romane „Dievų miškas“ Velykos atskleidžia fašistinės sistemos nužmogėjimą. Antrojo pasaulinio karo metais autoriui teko išeiti Štuthofio koncentracijos stovyklos „mokyklą“, todėl romane vaizduojama žiauri lagerio kasdienybė: sunkus ir žeminantis darbas, klipatų eisenos, prižiūrėtojų kankinimai ir patyčios. Tačiau, priešingai nei lagerio budeliai, kai kurie kaliniai dar nebuvo praradę žmogiškumo. Tai parodo 1943 m. Velykų nakties epizodas. Vidurnaktį į baraką įsiveržia „mušeika specialistas“ Vacekas Kozlovskis ir tyčiojasi iš kalinių: „Ar jūs, kiauliasnukiai, įvertinat mano gerą širdį?“ Tolesniems „budelio mėgėjo“ veiksmams aprašyti B. Sruoga pasitelkia ironiją, kuri autoriui buvo tarsi skydas nuo mirties pavojaus: iš pradžių Vacekas Kozlovskis pagaili jauno kalinio, Velykų proga padovanoja maisto, „Ašarodamas jis jį glaudžia prie krūtinės“, bet, kai jaunuolis nepaklūsta budelio įsakymui, prižiūrėtojas jį sumuša. Ukrainietis iš Lvovo nesutinka Vaceko Kozlovskio verčiamas sumušti kito kalinio, nes „jis nieko bloga <...>nepadarė“.* Tai įrodo, kad kai kurie asmenys sugebėjo atsilaikyti prieš fašistinio režimo žiaurumą ir dar neprarado krikščioniškų vertybių. Kitame Velykų šventės epizode būrys kalinių dalinosi vieną margutį. Ta viena plona kiaušinio riekelė, tekusi pagrindiniam veikėjui, padeda bent akimircai pamiršti realybę ir dar kartą įrodo, kad koncentracijos stovyklos nesugebėjo palaužti visų kalinių. Taigi Jėzaus prisikėlimo šventė B. Sruogos romane „Dievų miškas“ parodo, kad, nors fašistinei sistemai pavaldūs žmonės buvo morališkai degradavę ir praradę žmogiškumą, kai kurie kaliniai neišdavė savo vertybių net katastrofų laikotarpiu.

I žingsnis - TEIGINYS

KAIP KELIONES VAIZDUOJA/SUPRANTA LIETUVIŲ RAŠYTOJAI?

- V. Mačernio, jauniausio lietuvių klasiko, kūrinyje „Metai“* (sonetų cikle „Metai“) vaizduojamos kelionės **paskirtis –pažinimas.**
- B. Krivickas –poetas, iki pat žūties dalyvavęs ginkluotame antisovietiniame pasipriešinime, savo poezijoje įprasmino sąmoningą artėjimą į mirtį kaip **altruistišką gyvenimo kelionę.**

AR KLAIDOS PADEDA TOBULĖTI?□

Tačiau be klaidų žmogaus gyvenimas netektų prasmės –juk klaidos verčia tobulėti moraliai, dvasiškai- *probleminis teiginys*

**Joks žmogus nėra apsaugotas nuo savo
nepažabotos prigimties...**

**Visgi žmogų klysti priverčia ne tik jo nepažaboti
instinktai, bet ir nestabili psichologinė būseną...**

II – III žingsniai - ARGUMENTAI

• Argumentavimas & Aiškinimas

- Argumentai skirti **įrodyti, pagrįsti** teiginį;
- Argumentuodami kalbame **aiškiai ir objektyviai**;
- Argumentai dažnai atspindi **asmeninį** požiūrį į objektą;
- Argumentuodami suvokite **tikslą** (išspręsti problemą/analizuoti kūrinį)

AR KLAIDOS PADEDA TOBULĖTI?

Tačiau be klaidų žmogaus gyvenimas netektų prasmės
–juk klaidos verčia tobulėti moraliai, dvasiškai

- Joks žmogus nėra apsaugotas nuo savo nepažabotos prigimties. Žinoma, kuo vyresnis yra asmuo, kuo jis intelektualeresnis ir labiau apsišvietęs, tuo lengviau suvokia, kaip savo instinktus pažaboti. Šiuo atveju labiausiai pažeidžiami yra vaikai, kurie, atrodo, turėtų būti tyriausios ir nekalčiausios būtybės pasaulyje. Visgi jie yra žiaurūs, tačiau žiaurūs ne todėl, kad supranta savo veiksmus, o todėl, kad jų nesupranta. Vaikai nesusimąsto, jog ižeisdami draugą, užgaudami silpnesnį, elgiasi netinkamai. Suvokimas ateina tik vėliau – išvydus artimojo ašaras ar regint kito skausmą. **Apie vaikų žiaurumą nesibodima kalbėti ir literatūroje...-TILTAS**

ARGUMENTAVIMO BŪDAI

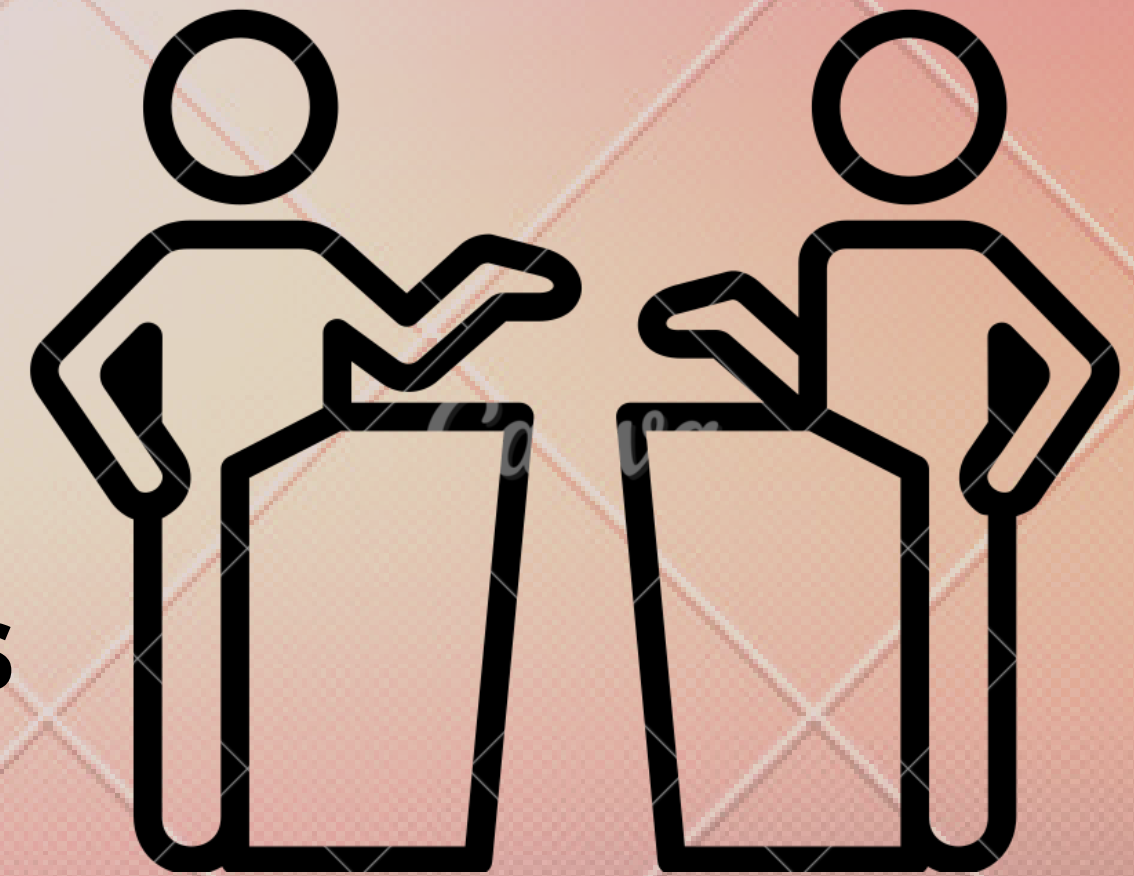
GRUPAVIMAS (vardiname veikėjus:
teigiamus arba neigiamus);

LYGINIMAS (vienas veikėjas, autorius
pasirinko vienaip, kitas kitaip);

GRETINIMAS (randame panašumų);

LAIPSNIAVIMAS (vienas autorius temą tik
palietė, kitas analizavo, trečias išplėtojo);

OPOZICIJA (priešingai mąstė, darė, rašė).

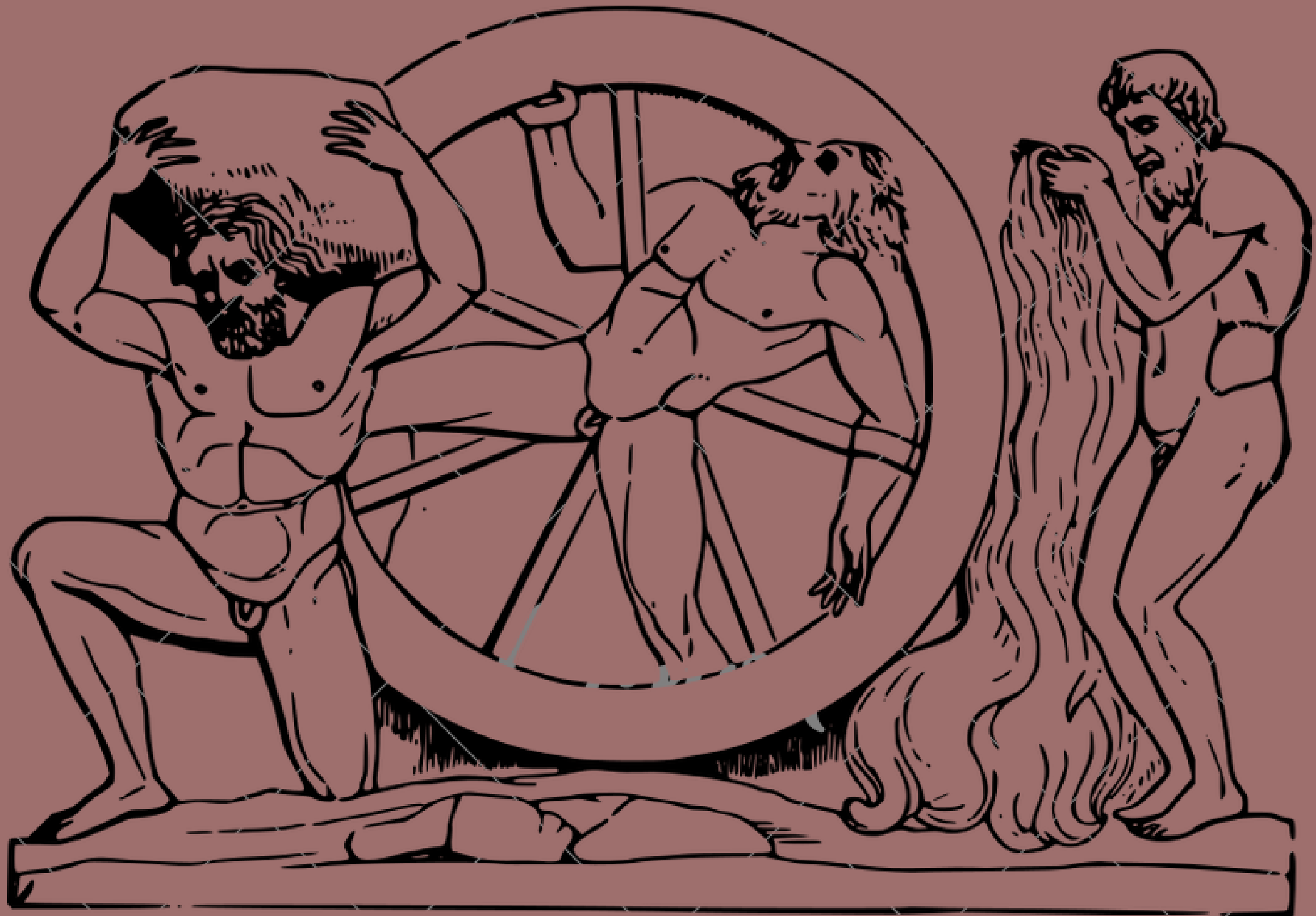

IV žingsnis - KONTEKSTAS

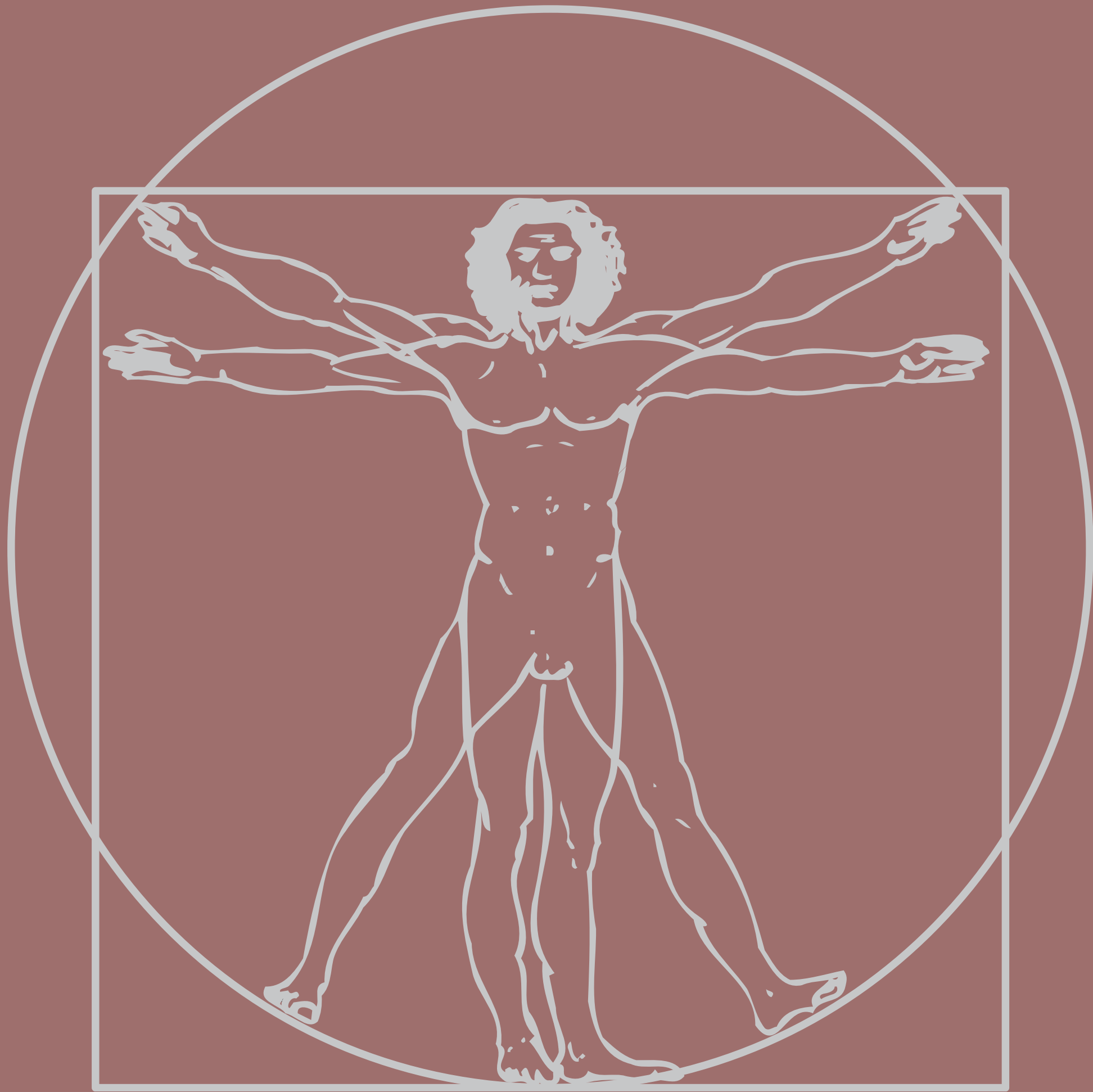
ISTORINIS
BIOGRAFINIS
SOCIALINIS
FILOSOFINIS
PSICHOLOGINIS
RELIGINIS
MITOLOGINIS

Konteksto pavyzdys.

Poetės Salomėjos Nėries eilėraščiuose keliaujama mintimis, kelionė yra svajonė. Ši lietuvių rašytoja 1929 m. vasarą praleido Vienoje ir susidomėjo kairiųjų pažiūromis. Vėliau, 1940 įvykus Lietuvos okupacijai, ji pradėjo viešai skelbti socialistines pažiūras* ir parašė „Poemą apie Staliną“. 1940 m. rugpjūčio mėnesį S. Nėris su Liaudies Seimo delegacija vyko į Maskvą „Stalino saulės parvežti“. Ji tapo svarbiausia tarybinės Lietuvos poete, todėl, ištikus karo grėsmei, su kitais socialistiniais rašytojais ir sūnumi Sauliumi pasitraukė į Rusijos gilumą.

V žingsnis- AUTORIUS

- ***ĮVARDINKITE IR APIBŪDINKITE***
- *Martynas Mažvydas- lietuvių raštijos pradininkas.*
- *Vytautas Mačernis- intelektualiosios poezijos kūrėjas*
- *Marcelijus Martinaitis- poetas, eseistas, vertėjas...*

VI žingsnis – KŪRINYS (-iai) ir kitos atramos

- PRISTATYTI IR APIBŪDINTI:
- Draminė trilogija....
- Psichologinis romanas ...
- Egzistenciniai eilėraščiai...
- Eilės apie Vilnių...

VII ŽINGSNIS TEKSTO ANALIZĖ / KITOS ATRAMOS APTARIMAS

*TEKSTĄ ANALIZUOJAME SIEDAMI SU
TEMA, O NE ATPASKOJAME SIUŽETĄ*

Požiūris į visuomenės paribio žmogų lietuvių literatūroje

<...> Štai novelėje „Nemunu“ pasakotojas plaukdamas laivu tarp keleivių pastebi jauną merginą, kuri, kaip jis suvokia iš jos išvaizdos, yra prostitutė. Jis atidžiai stebi aplinkinių reakciją į merginą, apsversto jos likimo priežastis. Pasakotojas jau vėliau, išlipęs iš laivo, apmąsto ir savo elgesį – jam gėda dėl to, kad elgėsi kaip ir kiti keleiviai, vengė net merginos žvilgsnio, tarsi ji būtų „užsikrėtusi“. Panašiai ir novelės „Ubagas“ pasakotojas jaučiasi atsakingas už netikėtai sutikto seno pažįstamo, kurį jo paties vaikai išvijo elgetauti, dalią. Pasakotojas iš karto pastebi elgetos kitoniškumą–drebančias rankas, su ašaromis akyse nuoširdžiai kartojamą malda. Sužinojęs, kad tai jo gerasis kaimynas, kažkada vaikystėje dalinęs jam medaus korius, jis pajunta gailestį. Ir ne tik –pasakotojas pajunta gėdą, lyg pats būtų kaltas dėl senojo elgetos likimo. Taigi suvokia savo atsakomybę. Tokį kupiną atjautos požiūrį, gebėjimą atskleisti vidines žmogaus būsenas per, rodos, mažutes detales Romualdas Granauskas savo esė apie Biliūną „Baltas liūdesio balandis“ pavadino „absoliučiaja sielos klausa“. Ir iš tiesų, subtiliai įsiklausydamas į žmogaus sielos kalbą, Biliūnas su užuojauta atskleidžia socialinės neteisybės, visuomenės abejingumo, atstumto žmogaus padėties problemas

VIII-žingsnis – APIBENDRINIMAS ir tiltas pirmyn

- Ir iš tiesų, subtiliai įsiklausydamas į žmogaus sielos kalbą, Biliūnas su užuojauta atskleidžia socialinės neteisybės, visuomenės abejingumo, atstumto žmogaus padėties problemas.
- **Visai kitoks požiūris atsiskleidžia...**

Tinkamos kultūrinės atramos

- **Visuomenės veikėjai ir jų veikla,**
- **Sportininkai ir jų veikla,**
- **Menininkai ir jų darbai,**
- **Įvairios iniciatyvos, jų nauda ir prasmė,**
- **Savanoriavimas, labdaringos iniciatyvos,**
- **Politikai ir jų veikla...**

Idėjos

<https://kurybingumomokykla.lt/pamokos/>

The image is a screenshot of a website with a white background on the left and a red background on the right. In the top left corner, the logo reads "KŪRYBINGUMOMOKYKLA" in red. Below it, the text "NAUJOS" is in large bold black letters, followed by "„MENAS KAIP MOKSLAS“ PAMOKOS" in smaller bold black letters. A video player shows a woman with long brown hair, with the name "AURELIJA MAKNYTĖ" overlaid in red. A red play button is visible on the video. In the bottom left, there is a graphic of a rolled-up scroll and the text "KAIP TURĖTI DAUGIAUSIA NAUDOS?" in red. On the right side, a red background features a white-bordered box with the text "SPECIALI PROGRAMAI" in yellow and "TŪM+KŪMO" in large bold black letters. Below this box, there is a line of small text: "Efektyvios Suomiško ugdymo metodikos, pritaikytos Lietuvos mokyklų augimui." and a call to action "SPAUSK ČIA" followed by "SUSIPAŽINK SU PASIŪLYMU." in red. A hamburger menu icon is in the top right corner of the red area.

KŪRYBINGUMOMOKYKLA

NAUJOS
„MENAS KAIP MOKSLAS“ PAMOKOS

AURELIJA MAKNYTĖ

KAIP TURĖTI DAUGIAUSIA NAUDOS?

SPECIALI PROGRAMAI
TŪM+KŪMO

Efektyvios Suomiško ugdymo metodikos, pritaikytos Lietuvos mokyklų augimui.

SPAUSK ČIA
SUSIPAŽINK SU PASIŪLYMU.